

Want wat in 1807 niet meer behaagde, was 15 jaar vroeger bewonderd geworden en Witsen Geijsbeek is niet geheel billijk in zijn oordeel, als hij de begrippen omtrent God en godsdienst in „Reinhart” geopenbaard, zooveel gezonder noemt dan die in hare laatste gedichten voorkomen. De neiging tot mysticisme is van den beginne af bij haar aanwezig geweest en hangt samen met hare geheele geestesrichting.

Kenmerkend voor die richting is het dwepen met den dood. Alles wat haar aan het graf kan doen denken, is haar lief; immers, het graf is de poorte ter eeuwigheid. En het leven hiernamaals, dat zij zich hoe langer hoe duidelijker belijnd ging voorstellen, zoodat het bijna tastbare waarheid voor haar werd, is naar hare meening het eenige, wat waardig is 's menschen gedachten bezig te houden. Geen oogenblik mag de mensch vergeten, dat hij sterven moet. Om zich van die waarheid te doordringen, moet hij kerkhoven bezoeken, bij gunstige gelegenheid in grafkelders afdalen, *) of als het mogelijk is, zich zelf een tombe oprichten en daar menigmaal bij gaan mijmeren. †) Om zich toch maar aan hare sterfelijkheid te herinneren, plaatste Elizabeth zelve een doodshoofd in haar studeervertrek, geflankeerd door een zandlooper, maar ze was menschelijk genoeg toe te geven, dat niet in ieders kamer zulk

O die stille abundtunden, köstlich,
herrlich sint sie mir. —

Elizabeth Post in winteravond-lectuur.

zelig genoeg in, haar geestesoog te doen doordringen in de duisternis der graven, hoewel haar klaarblijkelijk onder het schrijven koude rillingen over den rug liepen en ze bang was voor het beeld, dat ze zelf voor hare verbeelding opriep.

In 1792, kort voordat haar „Reinhart” zou uitkomen, trof de schrijfster een groot leed. Na een treurig lijden stierf hare Moeder. Ook deze wijdde zij een lijkoffer in den vorm van een krans van zeven korte bespiegelingen, waarvan de opdracht luidt: „Aan den Geest mijner Moeder.” Zij gaf het boekje den minder gelukkigen naam van „Mijne kinderlijke Traanen.” Veel fijn teer gevoel spreekt er uit deze eenvoudige stukjes en echt menschelijke

een lugubre versiering vereischt werd.

En toch gruwde ze van de gedachte aan het verderf des lichaams, die nu eenmaal met de voorstelling van het graf onafscheidbaar verbonden is.

Te midden harer fantasieën over de zaligheid der „afgescheiden geesten” grijpt haar de schrik aan voor de zichtbare teekenen des doods, en dan schept ze er een griezelig

*) Zie: „In den Grafkelder” in „Voor Eenzamen” en „Het waar genot des Levens.”

†) Zie: „Het Land.”